

IZVEŠTAJ

O

SPROVOĐENJU LOKALNIH PLANOVA

ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE

2013.godina

Biro za društvena istraživanja (BIRODI)

Decembar 2013

1. O konceptu „Gradovi protiv korupcije“

Program „Gradovi protiv korupcije“ su nastali u okviru programa „Društvo protiv korupcije“ koji Biro za društvena istraživanja (BIRODI) sprovodi od 2009. godine. U centru ovog pristupa nalazi se društvo u svojim pojavnim formama, odnosno stanje njihovog integriteta kao agens garant borbe protiv korupcije.

Nasuprot njemu nalazi se pristup u čijem središtu je politička volja koja se manifestuje u uspostavljanju institucije za borbu protiv korupcije i usvajanju antikorupcijskog zakonodavstva.

Na početku je važno istaći da ova dva koncepta, jedan sociološki a drugi pravno-politički nisu suprostavljena. Naprotiv, ona su samo (održive) faze u borbi protiv korupcije, jer država daje legalitet, a društvo legitimitet borbi protiv korupcije. Naime, mi polazimo od pretpostavke da borba protiv korupcije prolazi kroz četiri faze: nultu, tribunsku, institucionalno-normativnu i socijalizacijsku. Naravno, ovo je idealnotipski konstrukt koji je nastao na iskustvu koje je imala Srbija.

Nultu fazu karakteriše sistemski korupcija od države u konkretnom slučaju od lokalne samouprave organizovane, a od društva/grada pasivnim odnosom ili učešćem legitimirana. U ovoj fazi oni koji se opredele za borbu protiv korupcije bivaju suočeni sa diskriminacijom i društvenom isključenošću. Kao reakcija na takvo stanje javlja se tribunska faza, nesistematizovana, na dobroj veri i građanskoj hrabrosti, ali ne retko i sukobima unutar koruptivnih klika inicirana borba protiv korupcije. U ulozi boraca protiv korupcije javljaju se oštećeni građani, predstavnici civilnog društva i političkih stranaka, stručnjaci, ličnosti od integriteta, ali i gubitnici u koruptivnim transakcijama ili nezadovoljni pripadnici koruptivnih klika. Ovi borci deluju u ambijentu u kojem korupcija ima sistemski karakter, gde ne postoji interes i svest u javnosti o značaju borbe protiv korupcije, dok na nivou države/grada ne postoji politička volja za borbu protiv korupcije, a nadležne institucije za sankcionisanje kršenje zakona se ne mešaju u svoj posao.

Upravo činjenica da nema institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije je glavna pretnja integritetu borbe protiv korupcije u ovoj fazi. Sami borci protiv korupcije mogu zloupotребiti potrebu da se oni koji čine zloupotrebe sankcionišu postupajući arbitrarno i bez jasnih kriterijuma, čime (ne)svesno doprinose održavnju stanja zarobljenog društva i u domenu borbe protiv korupcije.

Pod pritiskom ličnog integriteta boraca protiv korupcije i rezultata pre svega na razokrivljanju slučajeva korupcije u sadejstvu sa ostalim nepredvidivim faktorima javlja se politička volja sa kojom započinje, ali i ne završava iniciranje i stvaranje na zakonu i održivim institucijama zasnovanog sistema za borbu protiv korupcije – institucionalno-normativna faza u borbi protiv korupcije.

U ovoj fazi glavni akter u borbi protiv korupcije postaje država u prvom redu pravosuđe, ali i za borbu protiv korupcije specijalizovana državna tela/organi. Građani borbu protiv korupcije pre svega vide kao ostvarivanje principa pravde i sprovođenje zakona u delu represije, hapšenje „velikih riba“, dok je prevencija korupcije u drugom planu. Jedna od prvih aktivnosti je

regulisanje urgentnih tačka korupcije: javne nabavke, sukob interesa, finansiranje stranaka, slobodan pristup informacijama, rad kontrolnih tela, unapređenje krivičnog zakonodavstva.

Poslednja, idelana, faza borbe protiv korupcije je stanje kada je koruptivno ponašanje društveno nefunkcionlano, brzo, neselektivno i na zakonit način sankcionisano, a od društva označeno kao neprihvatljivo.

Put do ove faze ima dva paralelna koloseka. Prvi se odnosi na konkretnu borbu protiv korupcije, njeno sankcionisanje i prevenciju. Drugi kolosek koji je dosta zahtevniji odnosi se na stvaranje društvenog ambijenta u kojem korupcija kao pojava neće pokazivati svoju funkcionalnost kao pojava u društvu u kojem institucije ne funkcionišu, građani ne mogu da ostvare svoja prava, a kažnjivost i društvena osuda koruptivnog ponašanja ne samo da ne postoji nego je ekonomski i društveno isplativa.

Sa razvojem integriteta institucija i građana stvaraju se uslovi za socijalizaciju borbe protiv korupcije, tj. izgradnju integriteta na nivou društva koji predstavlja zbir načela čijim doslednim poštovanjem se stvara održiv model borbe protiv korupcije. Konkretno, profesionalni integritet na nivou pravosudnih profesija i građanski integritet uz unapređenje opšteg društvenog konteksta faktori koji stvaraju uslove za nastanak socijalizacijske faze u borbi protiv korupcije.

Opstanak na ovom nivou borbe protiv korupcije znači da antikorupcijska borba mora biti socijalizovana, tj. da su društvo i građani sa svojim integritetima garant antikorupcije. Upravo zato korupciju i borbu protiv korupcije ne smemo gledati van društvenog konteksta, jer su njeni uzrok, obim, akteri, pojavne forme i posledice pokazatelji stanja u društvu, a istovremeno i determinisani društvenim kontekstom.

Koncept „Gradovi protiv korupcije“ u stvari predstavlja konkretizaciju zamisli koncepta „Društvo protiv korupcije“. Korupciji kao društvenoj devijaciji suprostavlja se urbanitet, tj. društvenosti grada baziranoj na organskoj solidarnosti i slobodnom građanstvu koje svoje interese foruliše i zastupa u okviru legalnih i legitimnih asocijacija, a ostvaruje na zakonit način u okviru zakonitih institucija su agensi antikorupcijske borbe. Takav abijent ne samo da svojim sadržajem smanjuje koruptivni potencijal, već i daje legitimitet borbi protiv korupcije. Bez intencije ka idealizaciji, svesni pre svega činjenice da se gradovi u Srbiji nalaze na putu transformacije od palanki koje su doživele (ne)planirane promene tokom poslednjih sedamdeset godina do naselja sa jasnim urbanim identitetom, kao i da gradski slobodarski duh može imati blazirajuće dejstvo, ostajemo pri stavu da se sa razvojem opisanog društvenog ambijenta stvorio prostor koji će za korupciju biti manje funkcionalan. Borba protiv korupcije, razvoj urbanog identiteta gradova, stvaranje slobodnog građanstva i autonomnosti i autokefalnosti gradske uprave su međusobno povezani procesi.

Iz tih razloga smo u izradu LPBK pošli od pretpostavke da borba protiv korupcije u društvu visoke društvene i institucionalne dezorganizacije, koja je posledica kako tranzicije tako i „zarobljenosti države“, treba da počne i od lokalnog nivoa. Naime, posmatrajući korupciju kao devijaciju, stvaranje antikoruptivnog aktivizma na nižim nivoima društvenosti je verovatnije čime se lakše i brže postižu potrebne promene i rezultati koji su vidljivi i mogu postati inicijalni incidenti za promene. Na ovaj način se stvaraju začeci antikorupcijske koaliciji čije su upravo

pozitivne prakse vezivno tkivo u borbi protiv zarobljene države. Snaga ove koalicije je to što može, strategijskim rečnikom rečeno, da „razvuče“ front protiv zarobljene države atakujući na slabe tačke, a to su pre svega nekorumpirani, odnosno oni koji su samo statisti kada je u pitanju borbe protiv korupcije. Princip „malih barica koje prave reku“ posebno je važan, jer skoro svi gradovi se nalaze ili u nultoj ili u tribunskoj fazi borbe protiv korupcije. Umrežavanje boraca protiv korupcije kako među gradovima, tako i sa antikorupcijskim telima/organima je preteča i preduslov za stvaranje antikorupcijske koalicije koja će imati dovoljno moći da isprovocira i nastanak političke volje za borbu protiv korupcije u gradovima i opštinama Srbije.

Povezano sa prvom, druga pretpostavka je da borba protiv korupcije nije samo pitanje političke nego društvene volje, te da u borbu protiv korupcije treba da se uključe i svoju odgovornost preuzmu sve zainteresovane strane na lokalnom nivou. Bilo kakva redukcija odgovornosti na politički aspekt i državu smanjuje potencijal za borbu protiv korupcije i prepoznavanje geneze korupcije .

Treća pretpostavka je da borba protiv korupcije i stanje korupcije se ne može posmatrati izolovano od ostalih (tranzicionih) procesa, tako da lokalni plan za borbu protiv korupcije treba da doprinese razvoju političkog aktivizma građana, neposredne demokratije, decentralizaciji i dekoncentraciji vlasti, smanjenju diskriminacije i antidiskriminativnom aktivizmu građana, sekularnom društvu, razvoju efikasne, racionalne opštinske/gradske administracije, stvaranju društva jednake dostupnosti javnih resursa i društvenoj uključenosti svih građana, unapređenju komunikacije i poverenju građana prema organima lokalne samouprave. To konkretno znači da se borba protiv korupcije odvija na dva međusobno determinirajuća koloseka, antikorupcijskom i koloseku unapređenja dobre uprave u na lokalnom nivou.

Strateški cilj lokalnog plana borbe protiv korupcije je uspostavljanje održivog modela borbe protiv korupcije. To konkretno znači izgradnja antikorupcijske infrastrukture koja doprinosi stvaranju povoljnog društvenog ambijenta za borbu protiv korupcije sa jedne strane, a sa druge strane stvaranje društvenog ambijenta koji borbu protiv korupcije čini efektivnom i efikasnom, a korupciju marginalnom pojavom. Tako se stvara antikorupcijski krug održive borbe protiv korupcije, u kojem na putu stvaranja društvenog blagostanja država daje legalne okvire za borbu protiv korupcije, a društvo svojim postupanjem legitimitet borbi protiv korupcije.

Konkretizujući strateški cilj to znači unapređenje primene zakona koji regulišu oblast borbe protiv korupcije, monitoring primene zakona koji regulišu oblast borbe protiv korupcije, stvaranje institucionalnog i normativnog okvira za borbu protiv korupcije na nivou lokalne samouprave, kao i lokalnog civilnog društva. Jednom rečju, stvaranju održivog sistema za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou koji treba da korupciju učini maksimalno nefunkcionalnom i marginalnom pojavom koja i ako se desi po zakonu se u razumnom roku procesuiru, a od društva osuđuje.

2. Metodologija

Predmet ovog izveštaja je stanje borbe protiv korupcije na nivou lokalnih samouprava u Srbiji mereno:

- Stanjem integriteta, kapaciteta LAF-ova kao tela osnovanih na osnovu usvojenog LPBK u lokalnim skupštinama za sprovođenje mera iz LPBK-a
- Ambijentom u kojem deluju LAF-ovi kao tela osnovanih na osnovu usvojenog LPBK u lokalnim skupštinama za sprovođenje mera iz LPBK
- Stepenom sprovedenosti mere iz LPBK
- Postignutim rezultatima u sprovođenju mere iz LPBK

Integritet LAF-a se ogleda u njegovoj normativno-institucionalnoj uređenosti:

- Poštovanju LPBK-a u delu koji uređuje osnivanje LAF-a kako od strane LAF,
- Poštovanju LPBK-a u delu koji uređuje osnivanje LAF-a od lokalne samouprave,
- Usvajanju Pravilnika o radu LAF-a
- Sankcionisanju kršenja Pravilnika o radu LAF-a
- Usvajanju Etičkog kodeksa LAF-a
- Sankcionisanje kršenja Etičkog kodeksa LAF-a

Kapaciteti LAF-a predstavljaju:

- Sve ono što članovi LAF-a kao pojedinci i tim mogu staviti u funkciju rada LAF-a i realizacije mera iz LPBK-a na način da se ne naruše Pravilnik o radu LAF-a i/ili Etički kodeks LAF-a
- Sve ono što su tokom angažovanja u LAF-u stekli kao resurse i staviti u funkciju rada LAF-a i realizacije mera iz LPBK,

Rezultati LAF-a su svi efekti na polju borbe protiv korupcije koji su posledica primene mera iz Lokalnog plana za borbu protiv korupcije ili aktivnosti koje su posledica inicijativnosti članova LAF-a ili LAF-a kao tela uključujući i rad na svom autoritetu i uticaju. Konkretno:

- Povećanje znanja na polju borbe protiv korupcije
- Povećanje aktivizma na polju borbe protiv korupcije uključujući i ukazivanje na slučaj korupcije i pružanje podrške žrtvama korupcije
- Povećanje političke volje za borbu protiv korupcije
- Povećanje transparentnosti, odgovornosti, kažnjivosti za kršenje zakona i počinjena dela korupcije

Ambijent u kojem deluje LAF i u kojem se sprovode mere iz LPBK-a i kako se ponašaju (zainteresovani) akteri na nivou grada/opštine:

- Opštinska/gradske uprava
- Političke partije
- Stručna javnost
- Organizacija civilnog društva
- Mediji, građani i akteri koji su se obratili LAF-u

3. Glavni nalazi:

- Posle trogodišnjeg rada, Biroa za društvena istraživanja, tema borbe protiv korupcije na nivou gradova i opština je dobila relevantan „tretman“ što se ogleda u činjenici da je postala jedan od prioriteta u Nacionalnoj strategiji za borbu protiv korupcije¹ što nije bio slučaj kada je počeo proces njene izmene tokom 2012. godine;
- U Akcionom planu za sprovođenje Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije² je predviđeno da Agencija za borbu protiv korupcije definiše modele planova za borbu protiv korupcije na nivou gradova. Na insistiranje Biroa za društvena istraživanja odustalo se od rešenja prema kojem su članovi lokalnih tela za primenu lokalnih planova za borbu protiv korupcije trebalo da budu isključivo odbornici, već da se u okviru procesa izrade modela lokalnih planova za borbu protiv korupcije definišu i jasni kriterijumi na osnovu kojih će biti birani predstavnici u tela za sprovođenje lokalnih antikorupcijskih planova;
- Borba protiv korupcije u 2013. godini u najvećem broju lokalnih samouprava (gradovi/opštine) u kojima je usvojen Lokalni plan za borbu protiv korupcije (LPBK) je doživeo stagnaciju (Kragujevac) ili vraćanje na nivo pre usvajanja ovog dokumenta (Zrenjanin, Požega, Bujanovac, Lebane, Medveđa). Progres je primetan na nivou Niša u kojem je u saradnji sa Agencijom za borbu protiv korupcije izvršeno reosnivanje LAF i u uopštini UB gde je u saradnji sa organizacijom „Dijalog“ iz Valjeva osnovan i počeo sa radom LAF koji je počeo sa realizacijom aktivnosti;
- Lokalni antikorupcijski forumi (LAF) kao tela za primenu LPBK svojim radom su obezbedili očuvanje integriteta (poštovanje statuta i etičkog kodeksa). Međutim, LAF-ovi na polju unapređenja uslova za rad, svojih kapaciteta, primene mera, povezivanja sa ostalim LAF-ovima i promociji borbe protiv korupcije ponašali pasivno. Do sada su realizovane one mere lokalnih planova za borbu protiv korupcije za koje je Biro za društvena istraživanja obezbedio uslove za realizaciju;
- Lokalne samouprave koje su usvojile LPBK su bile indifirente prema LAF-u kao antikorupcijskom telu. Takođe, lokalne samouprave nisu stvorile uslove za rad LAF-ova način da mogu da realizuju mere iz LPBK, niti su ovo telo angažovale da u skladu sa njegovim nadležnostima doprinese u borbi protiv korupcije. U prilog globalnom odnosu prema korupciji govori podataka da značajan deo lokalnih samouprava nije usvojio planove integriteta na šta su bili u obavezi po Zakonu o Agenciji za borbu protiv korupcije: Kragujevac, Niš-opštine, opština Medijana Niš, Zrenjanin, Bujanovac, Ub, Bor Kovačica i Lebane³.

---

¹http://www.acas.rs/images/stories/Nacionalna_strategija_za_borbu_protiv_korupcije.pdf

²http://www.acas.rs/images/stories/Akcioni_plan_za_sprovođenje_Strategije.pdf

³http://www.acas.rs/images/stories/plan_integriteta/Spisak_sistema_-link_2/Lokalna_samouprava.pdf

- Stalna konferencija gradova i opština (SKGO) nije pokazala interes u protekle tri godine da učestvuje u procesu uspostavljanja borbe protiv korupcije na nivou lokalnih samouprava iako je sprovodila projektne aktivnosti u ovoj oblasti;
- Mediji su informativno izveštavali pre svega o LAF kao instituciji, dok je po strani ostao sadržaj LPBK i njegov doprinos borbi protiv korupcije. Inače, samostalnost i istraživačko novinarstvo kao instrument u borbi protiv korupcije na lokalnom nivou je retkost. Ovo posebno važi za medije koji su u javnom vlasništvu;
- Civilno društvo koje je prirodni saveznik LAF-a kao lokalnog kontrolnog tela nije pokazalo interes za uspostavljanje saradnje;
- U situaciji oskudne spremnosti lokalne samouprave da stvori uslove za sprovođenje LPBK donatorska podrška je od velikog značaja za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou. Donatorska zajednica u Srbiji nije pokazala interes za podrškom borbe protiv korupcije na lokalnom nivou u delu uspostavljanja institucionalno-normativnog okvira za borbu protiv korupcije, koji bi pred unapređenja same borbe protiv korupcije doprineo iniciranju reformi lokalne samouprave kao dela državne uprave;

4. PREGLED STANJA PO GRADOVIMA ZA 2013.GODINU

4.1. Zrenjanin

Posle lokalnih izbora 2012.godine novoizabrana većina u Skupštini Zrenjanina okupljena oko SNS-a je, mimo postojećih procedura predviđenih Lokalnim planom za borbu protiv korupcije, ukinula Lokalni antikorupcijski forum (LAF) i formirala novi, od ljudi koji su ili u SNS-u ili bliski vladajućoj većini (kraj 2012.godine). Kako su pokušaji BIRODI da uspostavi kontakt sa gradonačelnikom propali (redovno ignorisanje i izbegavanje čak i unapred zakazanog sastanka sa predstavnicima BIRODI, Misije OSCE i USAID-a), tokom 2013.godine nije bilo aktivnosti na polju borbe protiv korupcije u Zrenjaninu, osim povremenih oglašavanja u javnosti lokalne organizacije Društvo protiv korupcije (DRPKO)⁴ koja je sastavljena od dela članova prvobitno uspostavljenog LAF-a u Zrenjaninu. Novouspostavljeni LAF Zrenjanin nije imao kontakt sa BIRODI, niti je njihov rad praćen, imajući u vidu način izbora i unapred upotpunosti urušen integritet članova i tako formiranog antikorupcijskog tela.

---

⁴<http://drpko.org/>

4.2. Kragujevac

Tokom 2013.godine LAF u Kragujevcu je održao 6 sastanaka, glavna aktivnost LAF Kragujevac se odnosila na izbor dobitnika „godišnjeg priznanja za borbu protiv korupcije“ što predstavlja meru u usvojenom Lokalnom planu za borbu protiv korupcije (izabrani dobitnici priznanja postaju novi članovi LAF-a). Tokom oglašavanja Konkursa za dodelu godišnjih priznanja (april 2013.godine), LAF je načinio administrativni propust (konačna odluka o dobitnicima je doneta posle propisanog roka za odlučivanje), te je Konkurs ponovljen krajem aprila i za dobitnike su izabrani Prof. Dr Nebojša Arsenijević, direktor Kliničkog centra u Kragujevcu i Dragan Pavlović, direktor Osnovne škole „Milutin i Draginja Todorović“. Dodela priznanja i promocija novih članova LAF Kragujevac je održana 2.oktobra 2013.godine. LAF Kragujevac je konstatovao i ostavku jedne članice zbog odlaska na rad u inostranstvo. LAF Kragujevac je od svih LAF-ova pokazao najviše u pokleđu administrativno-tehničkih kapaciteta za rad, vođenja evidencije sastanaka i koordinacije u donošenju odluka.

4.3 Niš

U Nišu je tokom 2013.godine došlo do formalnog i funkcionalnog obnavljanja rada Lokalnog antikorupcijskog foruma (LAF). Posle niza sastanaka sa predstavnicima novoizabrane lokalne vlasti u Nišu, BIRODI je, u saradnji sa lokalnim udruženjima u Nišu sproveo postupak izbora članova Komisije za definisanje kriterijuma i postupak izbora članova Lokalnog antikorupcijskog foruma Niš. Postupak je podrazumevao izbor 2 predstavnika lokalnih udruženja građana, 2 predstavnika lokalnih medija/novinara, predstavnika Agencije za borbu protiv korupcije i predstavnika BIRODI koji neće učestvovati u odlučivanju Komisije. Na radnim sastancima od 7.3.2013.godine sa predstavnicima lokalnih udruženja i lokalnih novinara/medija, uz pomoć udruženja „Protekta“, većinom glasova prisutnih su izabrana 4 člana Komisije, dok je Agencija za borbu protiv korupcije imenovala svog predstavnika u Komisiji⁵. Tehničku podršku i proces formalizacije same Komisije (Odluka Gradskog veća o verifikaciji članova Komisije) je obezbedila lokalna samouprava Niša, odnosno njen predstavnik – zamenik gradonačelnika Ljubivoje Slavković. Izabrana Komisija je definisala kriterijume i postupak za izbor članova LAF-a koji su postali sastavni deo Konkursa za članstvo u LAF-u, objavljenog 16.9.2013.godine u lokalnim medijima i na sajtu Grada Niša⁶.

Komisija je 22.10.2013. konstatovala da je po osnovu Konkursa stiglo 17 prijava i zakazala intervju sa kandidatima koji su dostavili kompletne dokumentacije za 30.10.2013.godine. Istog dana, Komisija je jednoglasno donela odluku da članovi Lokalnog antikorupcijskog foruma (LAF) Niš postanu: Valentina Krstić, Vesna Crnogorac, Zorica Miladinović, Mladen Jovanović i Igor Milosaljević. Posle Odluke gradskog veća o verifikaciji rezultata rada Komisije, LAF Niš je javnosti predstavljen na konferenciji za novinare 12.12.2013.godine.

Tokom čitavog procesa „oživljavanja“ LAF Niš, koji je trajao skoro godinu dana, treba istaći sledeće:

⁵Više o postupku izbora i selekciji dostupna na zvaničnoj strani LAF Niš <http://www.ni.rs/laf.html>

⁶<http://www.ni.rs/index.php?section=pages&id=410>

- Čitav proces formiranja Komisije i sam izbor za članove LAF-a je sproveden transparentno i u skladu sa odredbama Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, čime je obezbeđen visok stepen integriteta procesa, kao i legitimiteta konačne odluke o izboru članova LAF-a;
- Proces je sproveden bez ikakvih traženih materijalnih sredstava od strane lokalne samouprave ili donatora, zahvaljujući angažovanju BIRODI, Gradske uprave Niša, lokalnih medija, a pre svega „Južnih Vesti“, udruženja „Protekta“ koja je pomogla proces izbora članova Komisije i svakog izabranog člana Komisije koji je odgovorno i profesionalno odgovorio na prihvaćene obaveze. Medija Centar Niš je izašao u susret procesu i obezbedio besplatno korišćenje prostorija Medija Centra za sastanke i konferencije Komisije. Kancelarije lokalnog Ombudsmana je istu molbu Komisije zvanično odbila;
- Miodrag Škundrić je, kao predstavnik Agencije za borbu protiv korupcije u Komisiji, učestvovao u procesu što će predstavljati dragoceno iskustvo u budućim koracima u realizaciji mera iz Akcionog plana Strategije za borbu protiv korupcije koje se odnose na lokalne planove za borbu protiv korupcije;
- Upostavljeni proces izbora članova LAF-a predstavlja model koji se može koristiti i ubuduće za izbor članova ovog nezavisnog tela odgovornog za realizaciju lokalnog plana za borbu protiv korupcije;
- Glavna vrednost procesa u Nišu je to što predstavlja najbolji primer dobre prakse kako je moguće ostvariti zajedničku saradnju lokalne samouprave, lokalnih udruženja, medija, antikorupcijskih tela, a sve u cilju stvaranja održivih, institucionalnih osnova za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou;
- Iskustva procesa u Nišu su korišćena kao primeri prakse i na predstavljanju procesa izrade lokalnih planova za borbu protiv korupcije u Požarevcu (novembar 2013), kao i u drugim gradovima i opštinama koji pokazuju ili će ubuduće pokazati interesovanje;

4.4 Požega

I pored činjenice da je Požega prva opština u Srbiji koja je usvojila Lokalni plan za borbu protiv korupcije i formirala LAF, konkretni rezultati rada LAF-a su izostali i u 2013. Godini. Prva polovina godine je protekla u inicijativi BIRODI okrenutoj ka članovima LAF-a da se što pre raspiše konkurs za dobitnika godišnjeg priznanja za borbu protiv korupcije, kako bi se članstvo LAF Požega ojačalo ljudima sa više inicijative i kapaciteta za angaživanje na realizaciji usvojenog antikorupcijskog plana. Neposredno pred zakazani sastanak LAF- Požega u aprilu 2013.godine, jedan od članova LAF Požega i zamenik predsednika Opštine Požega je stradao u saobraćajnoj nesreći, što je aktivnosti LAF-a dodatno usporilo i odložilo do daljnjeg.

Po završetku letnje pauze, članovi LAF Požega nisu preduzeli inicijativu za održavanje sastanaka niti u pogledu realizacije mera iz Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, dok Opština Požega nije imenovala zamenika predsednika Opštine.

4.5 Ub

LAF opštine Ub je beležio porast broja aktivnosti kako se bližio kraj godine. Zahvaljujući redovnom angažovanju članova Radne grupe za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, Aleksandra Milijaševića – lokalnog partnera iz organizacije „Dijalog“ Valjevo i BIRODI, Opštinsko veće je Odlukom od 12.9.2013.godine formalizovalo postojanje LAF Ub koji broji ukupno 12 članova. LAF Ub je održao ukupno 8 sastanka (4 formalno od osnivanja), na kojima su u fokusu bila sledeća pitanja:

- Uređenje procesa donošenja odluka u LAF Ub – dokumenta: statuti etički kodeks usvojeni na drugom sastanku;
- Otvaranje zvanične stranice LAF Ub na sajtu Opštine Ub i zvaničnog email-a, stranica na društvenim mrežama;
- Izbor prioriteta, raspodela odgovornosti između članova LAF-a za dalji rad (ko će od članova realizovati koje mere tokom 2014.godine);
- Edukacija članova LAF-a o institucionalnom i pravnom okviru za borbu protiv korupcije, upoznavanje sa nadležnostima institucija i zaštitom uzbunjivača;
- Popis obveznica planova integriteta koje nisu ispunili zakonsku obavezu o izradi planova integriteta u propisanom roku – spisak kompletiran na četvrtom sastanku;
- Obezbeđenje budžetskih sredstava za tehnički rad LAF Ub – budžetom Opštine Ub za rad LAF-a izdvojeno 150.000 dinara;
- Definisane načina komunikacije sa građanima i medijima;

4.6 Kovačica

Rad LAF Kovačica je u 2013.godini bio otežan usporenim formalizacijom statusa LAF-a, odnosno stalnim prolongiranjem usvajanja neophodnih dokumenata od strane SO Kovačica koji treba da obezbede formalni početak rada LAF Kovačica. Tokom marta 2013.godine je održan sastanak sa predsednikom Opštine Kovačica i predsednik SO Kovačica povodom početka realizacije Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, dok je u aprilu održano javno predstavljanje Lokalnog plana za borbu protiv korupcije u Kovačici gde su građani upoznati sa sadržajem plana i sa sastavom LAF Kovačica. Hapšenje predsednika Opštine Kovačica 28.10.2013.godine je dodatno usporilo rad Opštinskog veća i SO Kovačica, tako da Odluka o zvaničnom formiranju LAF Kovačica još nije doneta. Od aktivnosti sprovedenih u 2013.godini, mogu se izdvojiti:

- Javno predstavljanje Lokalnog plana za borbu protiv korupcije građanima Kovačice;
- Upoznavanje sa radom LAF-ova po Srbiji i načinom i procedurama rada;
- Analiza predloga statuta, pravilnika i kodeksa o radu LAF Kovačica;
- Upoznavanje sa institucionalnim i pravnim okvirom za borbu protiv korupcije u Srbiji i zaštitom uzbunjivača u Srbiji;

4.7 Bor

LAF Bor je tokom 2013.godine najviše pažnje posvetio rešavanju statusnih pitanja vezanih za formalizaciju svog postojanja (donošenje Odluke o imenovanju članova LAF Bor od strane Opštinskog veća), na izbor članova LAF Bor iz redova članova Radne grupe za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, kao i na edukaciju o pravnom i institucionalnom okviru za borbu protiv korupcije na Lokalnom nivou. Predstavnici LAF Bor su održali 5 sastanaka tokom 2013.godine, kao i 4 sastanka sa lokalnom samoupravom u Boru. Pored redovne komunikacije sa opštinskom administracijom i usvajanja Lokalnog plana za borbu protiv korupcije posle održanih javnih rasprava u januaru 2013.godine⁷, Opštinsko veće nije obezbedilo formalne uslove za rad LAF Bor. Obezbeđenje proceduralnih uslova za rad LAF Bor je dodatno otežala činjenica da su se tokom 2013.godine u nekoliko navrata menjale skupštinske većine u SO Bor. Prema informacijama iznetim na sastanku sa predstavnikom LAF Bor od 26.11.2013, Opštinsko veće je istaklo uslov da u LAF Bor uđu i postavljena lica od strane Opštinskog veća, što LAF nije prihvatio jer takvo rešenje nije u skladu sa Lokalnim planom za borbu protiv korupcije i grubo narušava integritet sastava LAF-a Ub. Očekujući ispunjenje proceduralnih uslova za početak rada, LAF Bor je prikupio informacije i podatke, uz pomoć BIRODI o postojećoj i planiranoj zaštiti uzbunjivača u Srbiji i nadležnostima antikorupcijskih tela.

4.8 Vranje

U 2013.godini, i pored angažovanja BIRODI i lokalnog koordinatora za Vranje, Gradska uprava nije usvojila konačni nacrt Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, iako je isti više puta podnet Gradskom veću na usvajanje. Navedenom je prethodila situacija da je tokom perioda februar – mart Gradsko veće usvojilo Nacrt lokalnog plana za borbu protiv korupcije koji je bitno drugačiji od teksta Nacrta koji je predložila Radna grupa za izradu lokalnog plana za borbu protiv korupcije, kao ovlašćeni predlagač. Reakcijom BIRODI i Radne grupe, „ad hoc“ Nacrt nije usvojen na sednici Skupštine grada. Posle dva sastanka BIRODI i predstavnika Radne grupe sa Gradonačelnikom Vranja, utvrđena je dinamika i redosled poteza koji treba da vodi usvajanju Nacrta lokalnog plana za borbu protiv korupcije, koji do kraja 2013.nije ispoštovan.

4.9 Lebane

Posle godinu i po dana aktivnosti na polju izrade Lokalnog plana za borbu protiv korupcije, uz pomoć i podršku lokalnog partnera – Centra za demokratske aktivnosti Lebane, Opštinsko veće i SO Lebane su usvojili Lokalni plan za borbu protiv korupcije u junu 2013.godine. Posle usvajanja dokumenta, članovi Radne grupe za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije su postali članovi LAF Lebane i upoznati su od strane BIRODI sa predlozima za uređenje procesa funkcionisanja i donošenja odluka u okviru LAF-a (predlog statuta, pravnilnika i kodeksa). Daljih aktivnosti ili inicijativa LAF Lebane tokom 2013.godine nije bilo.

---

⁷<http://www.opstinabor.rs/Dokumenta.aspx>

4.10 Medveđa

Lokalni plan za borbu protiv korupcije za opštinu Medveđa je usvojen na sednici Opštinskog veća od 28.juna 2013.godine, posle godinu i po dana aktivnosti na polju izrade samog plana, uz podršku lokalnog partnera – Centra za demokratske aktivnosti Lebane. Slično kao i u Lebanu, prema rešenju iz usvojenog Plana, članovi Radne grupe za izradu Lokalnog plana za borbu protiv korupcije su postali članovi LAF Medveđa i upoznati su od strane BIRODI sa predlozima za uređenje procesa funkcionisanja i donošenja odluka u okviru LAF-a (predlog statuta, pravilnika i kodeksa). Daljih aktivnosti LAF Medveđa tokom 2013.godine nije bilo.

4.11 Bujanovac

I pored činjenice da je Opština Bujanovac usvojila Lokalni plan za borbu protiv korupcije još 23.3.2012.godine, čime su se stekli uslovi da Radna grupa za izradu Lokalnog plana nastavi da radi kao Lokalni antikorupcijski forum (LAF), do sada nije zabeležen nijedan sastanak LAF-a, niti bilo kakva inicijativa za rad tog tela. Na sajtu Opštine Bujanovac ne postoji usvojeni tekst Lokalnog plana za borbu protiv korupcije.

5. Finalne ocene Lokalnih antikorupcijskih foruma (LAF)

Na kraju izveštaja ćemo predstaviti ovogodišnje ocene rada LAFova na osnovu sledećih indikatora:

- Ocene poštovanja akata LAF-a (N – nema podataka, 0 – nije usvojen, 1 - nepoštuje i nesankcioniše, 2 – nepoštuje i sankcioniše, 3 – poštuje)
- Unadpređenja uslova i resursa LAF (N – nema podataka, 0- nema napredovanja ++, značajan napredak, + napredak, -- značajno nazadovanje, - nazadovanje, +- višen napredovanje nego nazadovanje, + više nazadovanje nego napredovanje)
- Ocena uticaja i rezultata LAF kao institucije (N-nema podataka, NO – LAF nije osnovan, 1 - Pasivnost – LAF postoji formalno, ali se mere iz LPBK ne realizuju, 2 - Servisiranje – procenat realizovanih mere iz LPBK je ispod 50%, 3 - Aktivan - procenat realizovanih mere iz LPBK je preko 50%, 4 - Proaktivnost – procenat realizovanih mere iz LPBK je preko 50% uz prisutnost aktivnosti koje doprinose borbi protiv korupcije, a nisu deo LPBK)

Grad/opština	Ocena integritet 2012-2013		
	Integritet	Resursi	Uticaj/rezultat
Zrenjanin	N	N	N
Kragujevac	3	0	2-
Niš	0	0	2+
Požega	3	0	1
Ub	3	0	2+
Bor	0	0	No
Kovačica	0	0	No
Vranje	0	0	No
Lebane	0	0	1
Medveđa	0	0	1
Bujanovac	0	0	1